

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Μεταφέρω τα ρήματα των παρακάτω φράσεων στην **προστακτική**.

Να γεμίσεις το ποτήρι. γέμισε
Να ανοίξετε τα βιβλία. ανοίξτε
Να κατεβείς από το αυτοκίνητο. κατέβα
Να τηλεφωνηθείτε. τηλεφωνηθείτε
Να ωφεληθείς. ωφελήσου
Να σημειώσετε τις λέξεις. σημειώστε
Να μη μιλάτε. (μη) μιλάτε
Να μην αδικείτε. (μην) αδικείτε

Υπογραμμίζω τις εξαρτημένες προτάσεις που αρχίζουν με το “να” και γράφω στην παρένθεση το είδος της καθεμιάς (**τελική ή βουλητική**).

*Βουλητική= χρησιμοποιούνται βουλητικά ρήματα όπως θέλω, επιθυμώ, ζητώ, μπορώ, εύχομαι, σκοπεύω κ.α. Εισάγεται με το **να** αλλά δεν μπορούμε να το αντικαταστήσουμε με το **για να**.

*Τελική=εισάγεται συνήθως με το **για να** ή μόνο με το **να** και δηλώνει κάποιο σκοπό.

- Θέλω να κάνω ποδήλατο. (...**βουλητική**.....)
- Πήγα να κάνω βόλτα με το ποδήλατο. (...**τελική**.....)
- Τρέχω να προλάβω. (...**τελική**.....)
- Ζήτησα να σε δω. (...**βουλητική**.....)
- Κάθισα να σκεφτώ. (...**τελική**.....)
- Προσπάθησα να σε βρω. (...**τελική/βουλητική**.....)
- Πάω να ξεκουραστώ. (...**τελική**.....)
- Θέλησα να του μιλήσω. (...**βουλητική**.....)

Αντικαταστήστε τις υπογραμμισμένες λέξεις με μια αντωνυμία (=αντί του ονόματος)

Ο Νίκος άρχισε να εκνευρίζει τη Σοφία. Δεν καταλαβαίνω τι περίμενε να πει του Νίκου. Στο κάτω κάτω η Σοφία είχε φτιάξει το ποδήλατο του Νίκου, είχε αρχίσει να τακτοποιεί για χάρη του Νίκου τα ράφια και αφιέρωνε ένα μεγάλο μέρος της μέρας της Σοφίας απαντώντας στις επιστολές του Νίκου. Δεν ξέρω γιατί δεν ήταν φιλικός με τη Σοφία, αλλά θα ήταν καλύτερα να τα βάλει με τον Νίκο, πριν μιλήσει στη Σοφία έτσι.

 άρχισε να εκνευρίζει. Δεν καταλαβαίνω τι περίμενε να πει. Στο κάτω κάτω είχε φτιάξει το ποδήλατό , είχε αρχίσει να τακτοποιεί για χάρη τα ράφια και αφιέρωνε ένα μεγάλο μέρος της μέρας απαντώντας στις επιστολές . Δεν ξέρω γιατί δεν ήταν φιλικός μαζί , αλλά θα ήταν καλύτερα να τα βάλει με τον , πριν μιλήσει έτσι.

Ποια είναι η σημαντική διαφορά που έχουν τα δύο κείμενα;

Οι αντωνυμίες μπορεί να είναι:

Προσωπικές: Αναφέρονται στα πρόσωπα μιας συζήτησης (εγώ, εσείς, αυτές, μου, σας, εσάς, κλπ).

Κτητικές: Δηλώνουν ότι κάτι ανήκει σε κάποιον (δικό σου, του, των, μας, κλπ).

Δεικτικές: Δείχνουν ένα αντικείμενο που βρίσκεται κοντά (αυτός, τούτος, κλπ) ή μακριά (εκείνη, εκείνα, κλπ).

Ερωτηματικές: Χρησιμοποιούνται στις ερωτήσεις (ποιος/α/ο, τι, πόσος/η/ο).

Αόριστες: Δεν ορίζουν ακριβώς για ποιον μιλάμε (ένας, κάποιος, κανένας, κάτι, μερικά, άλλος, τίποτε, κλπ)

Αναφορικές: Συνδέουν μια δευτερεύουσα πρόταση με μια κύρια (ο οποίος/α/ο, που, κλπ). Το ό,τι όταν σημαίνει **οτιδήποτε** είναι επίσης αναφορικό και γράφεται με υποδιαστολή.

***Μπορείτε να βρείτε περισσότερα για τις αντωνυμίες στο βιβλίο σας της γραμματικής στη σελ. 113**

Δοκιμάστε να γεμίσετε τα κενά με το ότι ή ό,τι (=οτιδήποτε) για να εξασκηθείτε λίγο:

1. Μερικές φορές ο Γιάννης κάνει _____, _____ του κατέβει. 2. _____, _____ και να της πεις, εκείνη έχει επιλέξει τον δρόμο της. 3. _____ ο μαθητής πρέπει να διαβάζει, το ξέρουν όλοι. 4. Ο καθηγητής μάς εξήγησε _____ ο καθένας μπορούσε να πάρει μαζί του στην εκδρομή _____, _____ μπορούσε να κουβαλήσει και τίποτα παραπάνω. 5. Το εργαστήριο του Βρασίδα έχει _____, _____ βάζει ο νους του ανθρώπου. 6. Όταν έχω τις κακές μου, ξέρω _____, _____ και να κάνω θα μου πάνε όλα στραβά.

Και λίγη εξάσκηση με άλλες αντωνυμίες:

Ο αδερφός _____ **μ** _____ συνήθιζε να παθαίνει πολλά ατυχήματα, όταν ήταν μικρός. Η μητέρα _____ **μ** / **μ** _____ δεν ήξερε _____ να κάνει. «Αχ, _____ το παιδί», έλεγε, «γιατί να είναι _____ απρόσεχτο;». Ο αδελφός _____ **μ** _____ έκανε _____, _____ σκεφτόταν κάθε/αυτή/εκείνη _____ τη στιγμή, χωρίς να υπολογίζει τις συνέπειες των πράξεών του.